

Editorial

Od starého Izraele ke kanonickoprávním úvahám *de lege ferenda*

Čtenář tohoto čísla Revue církevního práva se tentokrát setká s opravdu pestrou skladbou článků z různých období a různých zemí, od starověkého Izraele, přes starověký Řím, raný novověk, Spojené státy americké až po současnost. Všem pěti článkům je společné zaujetí pro vyvážený a harmonický vztah práva a náboženství, a to především v jeho historickém aspektu. Třetí článek je vzpomínkou na Benedikta XVI. (1927–2022), který odešel na věčnost poslední den minulého roku, a je věnován navýsost aktuálnímu tématu *Papa emeritus jako teologický a kanonickoprávní problém*. Tedy žhavá současnost, či dokonce pojmenování nutnosti upravit důležitou oblast církevního práva v budoucnosti!

Ale lze vůbec dějiny a současnost oddělovat? Vždyť právněhistorická bádání promlouvají většinou právě do současnosti. A to ve dvojnásobném ohledu. Zaprvé současnost navazuje na to, co se stalo v minulosti, tedy na reálný děj. Zadruhé, jak s pohledem do svého nitra i nitra svých nejbližších kolegů a spolupracovníků můžeme konstatovat, vykládáme minulost tak, abychom pojmenovali současnost a pomohli ji lépe pochopit studentům a odborníkům v jiných oblastech. A tak nás vždy udiví, když někdo zpochybňuje důležitost, ano, aktuálnost historie pro současnost i budoucnost.

Hned první článek, jehož autorem je prof. Michal Skřejpek z pražské právnické fakulty, přední evropský znalec římského práva, nám přináší vědecky navýsost fundovaný a pro čtenáře inspirativní výklad o *právním postavení Vestálky ve starém Římě*. Čtenář je vtažen do uvažování Římanů a je konfrontován s úctou, kterou římská společnost, ač ji vedli muži-válečníci, pannám Vestálkám prokazovala. Antické dědictví je třeba stále zpřítomňovat, včetně jeho náboženských představ, neboť tvoří spolu se židovstvím a křesťanstvím základ euroatlantické civilizace.

Článek *Periodizace vývoje konfesního práva na území USA od 17. století do současnosti* pochází od autora těchto řádek. Autor chtěl vylíčit tento vztah v chronologické návaznosti a přinést některé nové pohledy na dějiny americké jurisdikce v oboru konfesního práva (např. na tzv. „wall of separation“ mezi státem a náboženskými společnostmi).

Shora zmíněná vysoce aktuální studie doc. Drahomíra Suchánka, předního odborníka na papežské volby ve středověku, je věnována úvahám o právním postavení, které by měl mít *emeritní papež v kanonickém právu*. Je nepochybně potřeba tuto oblast pro budoucnost upravit vzhledem k zásadnímu a rozhodujícímu postavení papežství v kanonickém právu a nutnosti, aby byl tento úřad, všem katolíkům tak drahý, chráněn.

Právní historik doc. Radim Seltenreich věnoval svůj článek osobnosti *právníka, filosofa, historika a teologa Samuela Pufendorfa*, působícího v 17. století. Čtenář článku ocení autorův svěží styl a působivý vhled do životních osudů tohoto německého myslitele. Pufendorf prožil část života ve Švédsku, vytvořil jednu z teorií přirozeného práva a jeho myšlenky ovlivnily anglického Johna Locka a jeho prostřednictvím i americkou revoluci.

Článek doc. Jiřího Kašného, který vyučuje na Anglo-americké vysoké škole v Praze, přináší systematický a důkladný *pohled na rodinné právo v knize Genesis*. Článek synchronním způsobem, přehledně a bez zbytečného problematizování přináší plastický přehled rodinných vztahů v této první knize Bible hebrejské, i křesťanského Starého zákona. Článek je vysoce fundovanou právníckou úvahou, a současně duchovně povznášející četbou.

Přejeme čtenářům, aby se takto naladění začetli do stránek tohoto čísla Revue církevního práva, které redakce připravila s velkou radostí.

Záboj Horák, zástupce šéfredaktora

Editorial

From Ancient Israel to Canon Law Considerations

De Lege Ferenda

Readers of this issue of the Church Law Review will this time find a really varied set of articles from different periods and different countries, from ancient Israel, via ancient Rome, the early modern age, the United States of America up to the present day. Common to all five articles is an interest in a balanced and harmonious relationship between law and religion, particularly in its historic aspect. The third article commemorates Benedict XVI (1927–2022), who passed away on the last day of last year, and is devoted to the highly topical subject of *Papa emeritus as a theological and canon law problem*. So, a hot contemporary issue, even calling out the need to regulate an important area of church law in the future!

But can history and the present even be separated? After all, legal-historical research mostly speaks to the present. And in two respects. Firstly, the present follows on from what happened in the past, i.e. to real history. Secondly, as we can observe by looking into ourselves and into our closest colleagues and co-workers, we interpret the past in order to name the present and to help students and experts in other fields to understand it better. And so we are always amazed when someone doubts the importance, and yes, the relevance of history to the present and the future.

The first article, written by Professor Michal Skřejpek from Prague's Faculty of Law, a leading European expert on Roman law, provides us with a scientifically very well-informed and inspiring interpretation of the *legal status of Vestal Virgins in ancient Rome*. The reader is drawn into the Romans' way of thinking and sees the respect that Roman society, despite being led by male warriors, showed to the Vestal Virgins. The ancient heritage, including its religious ideas, needs to

be continually brought to mind, since, together with Judaism and Christianity, it forms the basis of Euro-Atlantic civilisation.

The article *The Development of Religion Law in the United States of America Divided into Periods from the 17th Century to the Present Day* is from the author of these lines. The author wanted to describe this relationship in chronological order and bring some new insights into the history of American jurisprudence in the field of religion law (for example, into the so called ‘wall of separation’ between the state and religious communities).

The above-mentioned, highly topical study by Associate Professor Drahomír Suchánek, a leading expert on papal elections in the Middle Ages, considers the legal status that should be held by a *Pope Emeritus in canon law*. It is undoubtedly necessary to regulate this area for the future given the fundamental and decisive position of the papacy in canon law and the need to protect this office that is so dear to all Catholics.

The legal historian Associate Professor Radim Seltenreich devoted his article to *the lawyer, philosopher, historian and theologian Samuel Pufendorf*, who was active in the 17th century. People reading this article will appreciate the author’s fresh style and impressive insight into the life of this German thinker. Pufendorf spent part of his life in Sweden, created one of the theories of natural law and his ideas influenced the Englishman John Locke and, through him, the American Revolution.

The article by Associate Professor Jiří Kašný, who teaches at the Anglo-American University in Prague, provides a systematic and thorough *view of family law in the Book of Genesis*. In a synchronous manner, clearly and without unnecessary problematising, the article provides an overview of family relations in this first book of the Hebrew Bible, as well as the Christian Old Testament. The article is a highly informed legal reflection and, at the same time, a spiritually uplifting read.

We hope that we have inspired readers to immerse themselves in the pages of this issue of the Church Law Review, which the editors have prepared with such pleasure.

Záboj Horák, Deputy Editor-in-chief